

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 12. januar 2018 i sag nr. [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

mod

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Sagens baggrund og parternes påstande

Denne sag, der er anlagt den 1. marts 2016, vedrører spørgsmålet, om sagsøgte, S [REDACTED] som arbejdsgiver er ansvarlig for en skade, som sagsøgeren, D [REDACTED] pådrog sig den 1. februar 2014, hvor han under sit arbejde som [REDACTED] væltede på en elektrisk rulleløfter.

[REDACTED] har nedlagt påstand om betaling af 431.662,03 kr. subsidiært et mindre beløb, med procesrente af 117.766,73 kr. fra sagens anlæg, af 71.692,37 kr. fra den 3. juli 2017 subsidiært et senere tidspunkt og af 242.202,93 kr. fra den 10. december 2017 subsidiært et senere tidspunkt.

S [REDACTED] har påstået frifindelse subsidiært betaling af et mindre beløb.

Oplysningerne i sagen

Denne dom indeholder ikke en fuldstændig sagsfremstilling, jf. retsplejelovens § 218 a, stk. 2.

[REDACTED] blev i 2000 ansat som [REDACTED]
[REDACTED] hos [REDACTED] Den 1. februar 2014 kom han til skade med sin skulder, da han under sit arbejde væltede på en elektrisk rulleløfter. [REDACTED] anmeldte den 17. februar 2014 til Arbejdsskadestyrelsen, at [REDACTED] havde fået ledeskade af skulder og skulderled, og forløbet er i anmeldelsen beskrevet sådan:

"Under sving med elektrisk løftevogn til flytning af papirruller, gled denne ud hvorved tilskadekomne faldt af og kom til skade med skulderen."

Den 2. april 2014 blev der afholdt møde i [redacted] arbejdsmiljøorganisation. Af referatet, der er udarbejdet af [redacted] fremgår under punktet "Arbejdsskader og næruheld" bl.a., at

[redacted] faldt af en rulleløfter, da han drejede hårdt med høj hastighed. Løfter er siden blevet droslet ned i hastighed. [redacted] kom til skade med sin skulder."

På et ekstraordinært møde i arbejdsmiljøudvalget den 9. maj 2016 har man drøftet et forslag om at ændre referatet af mødet den 2. april 2014, således at beskrivelsen af D [redacted]s ulykke i referatet blev enslydende med beskrivelsen i anmeldelsen til Arbejdsskadestyrelsen. Forslaget blev ikke vedtaget, men man vedtog en procedureændring for godkendelse af referat.

Skaden

Arbejdsskadestyrelsen har ved afgørelse af 5. februar 2015 anerkendt ulykken den 1. februar 2014 som en arbejdsskade og fastsat [redacted]s varige mén til 5 procent. Af styrelsens begrundelse fremgår bl.a.:

"Vi vurderer, at skaden i form af ledbåndslæsion mellem kraveben og skulder i højre skulder er forårsaget af, at du i forbindelse med dit arbejde faldte af en elektrisk løftevogn og slog skulderen.

Vi har lagt vægt på, at hændelsen er egnet til at give den anførte diagnose og, at du søgte læge umiddelbart efter arbejdsulykken.

...

Vi har fastsat dit varige mén efter vores vejledende méntabel. Efter tabellens punkt D.1.5.2 vurderes skulder, med daglige belastningsudløste smerter og let nedsat bevægelighed, til 5 procent."

Af en erklæring af 18. februar 2016 fra speciallæge i ortopædi [redacted] fremgår, at [redacted] havde udviklet en vis grad af frossen skulder, som med stor sandsynlighed var en følge af ulykken og efterfølgende kikkertundersøgelse. Det fremgår endvidere, at tilstanden ikke skønnes stationær.

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (tidligere Arbejdsskadestyrelsen) har den 19. december 2016 truffet en midlertidig afgørelse om [redacted]s tab af erhvervsevne, hvorefter erhvervsevnetabet for perioden fra den 1. april 2016 til den 10. september 2016 er fastsat til 15 procent.

Under denne sag har Retslægerådet besvaret spørgsmål ved en erklæring af

23. marts 2017. Efter Retslægerådets besvarelse har [REDACTED] anerkendt, at der er årsagssammenhæng mellem ulykken den 1. februar 2014 og D [REDACTED]s gener i højre skulder.

Den elektriske rulleløfter

Der har været fremlagt referater fra møder i arbejdsmiljøudvalget den 4. december 2012, 11. april 2013, 21. august 2013 og 5. november 2013, hvor der ikke er omtalt problemer med den pågældende rulleløfter.

Der er enighed om, at [REDACTED] A/S har udført "C-service" på den elektriske rulleløfter den 21. august 2013, den 13. august 2014 og den 7. september 2015. Det fremgår endvidere af en faktura af 22. februar 2014 fra [REDACTED], at der er foretaget "justering af hastighed, efter ønske" den 18. februar 2014. Ifølge oplysninger fra [REDACTED] omfatter C-service det årlige lovpligtige eftersyn og vedligeholdelsesservice. [REDACTED] har endvidere oplyst, at der ved de foretagne eftersyn den 21. august 2013 og 13. august 2014 ikke er konstateret fejl og mangler ved rulleløfteren.

[REDACTED] har fremlagt arbejdspladsvurderinger for 2004-2016, hvor der ikke er anført problemer vedrørende rulleløftere.

Der har været fremlagt foto af den elektriske rulleløfter (ekstraktens side 232).

Det rejste krav

[REDACTED] har som mandatar for D [REDACTED] anmeldt krav overfor [REDACTED] ved brev af 16. november 2015. Det påståvnte beløb er opgjort sådan:

Tabt arbejdsfortjeneste	
2. februar 2014-31. oktober 2017:	415.184,53 kr.
Godtgørelse for svie og smerte:	16.477,50 kr.
I alt:	431.662,03 kr.

[REDACTED] har bestridt krav på tabt arbejdsfortjeneste for 2014 på 8.572,30 kr., men har i øvrigt ikke bestridt den beløbsmæssige opgørelse.

Forklaringer

D [REDACTED] har forklaret, at han er uddannet [REDACTED], og at han startede hos [REDACTED] i februar 2001. Dengang kørte lagerfolkene papirrullerne ind, og [REDACTED] havde ikke rulleløftere. De fik den første rulleløfter omkring 2005-2007. Det var den rulleløfter, han kom til skade på. Efterfølgende fik de nogen større rulleløftere.

Den 1. februar 2014 arbejdede han ved maskine 5 i enden ved rullestellet.

Maskine 5 er helt nede ved rullelager 4. Han skulle hente en papirrulle på rullelager 4 og køre den ind til rullestellet ved maskine 5. På rullelager 4 var der høje stakke af papirruller i hjørnerne, og der var et kryds af transportveje mellem rullerne. Lagerfolkene lægger rullerne ned på gulvet, så de er lettere at tage med rulleløfter. Dette kan ses på fotoet i ekstraktens side 232. Han løftede en rulle 5-10 cm. op, bakkede tilbage og kørte lidt lige frem og drejede herefter til højre og hen til sin egen maskine. På rulleløfteren er der et håndtag som på en cykel. Da han drejede, skred rulleløfteren ud, som om nogen havde taget håndbremsen. Den gled rundt, og han snublede af og tog fra med skulderen, da han ramte betongulvet. Skaden skete i et truckområde. Han kunne høre, det gav et smæld i hans skulder. Det gjorde ondt og føltes som et slag. Der var ingen, der så, at han faldt af. Han gik hen til sin makker og fortalte, at han var væltet af. Han mener, han ringede til sin nærmeste leder, P [REDACTED] og sagde, at han gik hjem. Han kontaktede vagtlægen, der sagde, at skulderen nok havde fået et slag, og at det skulle have noget tid.

Han er ret sikker på, at man ikke kan køre med fuld hastighed, når man har en papirrulle på. Der var vel 3-4 meter hen til maskinen. Han vurderer, at hastigheden var under halvdelen af, hvad rulleløfteren maksimalt kunne køre. Han kørte ikke stærkt. Det kan ikke lade sig gøre på det pågældende sted. Han har aldrig fået specifik instruktion omkring hastigheder, men han er selvfølgelig bekendt med, at man skal køre efter forholdene. Der var ikke oplyst om specielle forhold ved den pågældende truck. Da han tog truckcertifikat i 2001 fandtes den pågældende rulleløfter ikke. Den røde rulleløfter kunne køre hurtigere end alle de andre. Det var den hurtigste. Han fik ikke nogen særlig instruktion, da han begyndte at køre med den. Det skete dagligt, at den skred. Det er hans opfattelse, at alle, der brugte den, har oplevet det. Første gang det skete for ham, troede han, at der lå vand på gulvet. Det har altid været et problem.

Han var ikke fast på maskine 5, emn i al den tid, han har været på maskine 5, hvor rulleløfteren hørte til, har den skredet ud. Da der var et godt stykke vej fra maskine 5 til maskine 6 brugte han den nogen gange, når han skulle over og snakke med sin tillidsmandsmakker på maskine 6. På vej derover lavede maskinen udskridning. Arbejdsmiljørepræsentanten P [REDACTED] så det tilfældigvis, og han fortalte P [REDACTED], at det var et problem. Dette var omkring et halvt års tid inden ulykken. Der var ikke rigtig nogen rød tråd i, hvornår maskinen skred ud. Det kunne være 2 eller 10 gange på et skift. Hvis man var rullemand på maskine 5 kørte man med rulleløfteren mellem 10 og 30 gange pr. dag. Den var nødvendig og kunne ikke undværes.

Hans nærmeste chef var P [REDACTED] og det var typisk ham, som han gik til, hvis der var problemer. Han var tillidsmand og kunne godt tage nogen større diskussioner med ledelsen, og så gik han måske videre til andre end [REDACTED]. Man kunne også henvende sig til arbejdsmiljørepræsentanten. Som tillidsmand var det hans oplevelse, at det var en lang proces, hvis der var et arbejdsmiljøproblem, der kostede penge.

Han har ingen ide om, hvordan det er kommet ind i referatet fra arbejdsmiljøudvalgsmødet den 2. april 2014, at han kørte med høj hastighed. Han har været med til at lave en anmeldelse om arbejdsskade sammen med I [REDACTED], hvor han beskrev, hvad der var sket. Han blev først opmærksom på formuleringen i referatet, efter at denne sag var kommet i gang. Han var overrasket over det, da han ved, at han var alene, da skaden skete. Ingen af de tilstedeværende på mødet så ulykken. Han har ikke sagt, at han kørte stærkt. Det kan ikke lade sig gøre på det pågældende sted. Hvis han havde kørt stærkt, ville han være gledet hen ad gulvet, og han havde fået skrabeskader. Dette skete ikke. Han faldt bare ned. Referatet bliver lagt ud på intranettet, men han havde ikke tidligere set det. Da han så det, blev han meget skuffet og sur, og han skrev en mail til [REDACTED] og [REDACTED]. Det virkede som om, de ville bruge det mod ham. Han bad om en forklaring på, hvor det kom fra, og han ville have referatet ændret. Arbejdsmiljørepræsentanterne kunne heller ikke forklare, hvor det kom fra. Sandheden står i arbejdsskadeanmeldelsen. Han har aldrig fået en påtale for at have kørt for stærkt eller andet.

Efter ulykken fik han flere og flere kraftige smerter, og der blev konstateret en frossen skulder. Han genoptog arbejdet i marts 2014. Han havde talt med I [REDACTED] om, at han ikke kunne klare de tunge løft. Han arbejdede på samme funktion, men han holdt sig fra de tunge løft. Han havde det skidt med, at det tunge arbejde blev lagt over på hans kollega. Da han kom tilbage arbejdede han ikke længere weekendtur men på almindeligt 3-holdsskift. Det giver et lidt lavere tillæg. Han kørte også igen på rulleløfteren Nu skred den ikke længere ud. Efter de oplysninger han har fået fra de andre, forsvandt problemet, efter han kom til skade. Han stoppede hos [REDACTED] i november 2016. De blev enige om, at han skulle stoppe. Der blev lavet en fratrædelsesaftale, hvor der står, at ingen af parterne troede på, at han kunne komme i gang igen.

Han modtog sygedagpenge i lang tid, men det stoppede, da der blev truffet afgørelse om tab af erhvervsevne. Han har efterfølgende haft arbejde med håndtering af maskiner, men det viste sig, at han ikke kunne klare løft. Nu er han løsarbejder på havnen I [REDACTED], hvor han kører biler fra borde. Det kan han godt klare. Det er dog løsarbejde, og han har højst to både om ugen.

Han kan ikke huske, at han har fået instruktion i reglerne vedrørende kørende og gående færdsel. Han husker, at der var noget med, at dem, der arbejdede i weekenden, ikke kunne få det, da der ikke var nogen instruktør til stede. Han er bekendt med reglerne, men der er ikke en leder, der har gennemgået det med ham. Som tillidsmand har han talt med folk, der har underskrevet. Han mener ikke, han selv har underskrevet.

Indtil ulykken var han rundt på mange forskellige maskiner. Han var den længste periode på maskine 3, og han har også været på maskine 6 og 4. Han har i en periode på 2 år arbejdet 2 ud af 4 uger ved maskine 5. Han kørte

weekendtur og havde 12-timers vagt. I løbet af en arbejdsdag brugte man rulleløfteren flere gange. Han var bekendt med den og følte sig erfaren med den. Han var også bekendt med problemet med udskridning. Rulleløfterens styr kan hæves op og ned, og man havde det typisk omkring hoftehøjde. Han har altid kørt med de sorte beskyttelseshåndtag oppe. Han ved ikke, hvordan rulleløfteren kører, hvis de er slået ned. Han tror, at man skal gå med den, hvis de sorte håndtag er slået ned. Det har han aldrig gjort.

Da han kom til skade vidste han godt, hvordan rulleløfteren fungerede. Han havde ikke behov for instruktion heri. Han var klar over, at der i 2009 blev indført regler vedrørende gående og kørende færdsel, og han var bekendt med skiltningen, herunder skiltningen på gulvet. Han bed ikke mærke i, at der blev talt om de nye regler. Det var ikke et stort samtaleemne. Han var tillidsmand på dette tidspunkt.

Han kan ikke forklare, hvorfor problemet med rulleløfteren ikke er nævnt i referatet fra det seneste arbejdsmiljøudvalgsmøde før hans ulykke, selvom han havde fortalt P [REDACTED] om problemet. Punktet til "Nyt fra medarbejderne" kunne meldes ind til alle arbejdsmiljørepræsentanterne.

[REDACTED] havde intranet, som man kunne koble sig op på. Det var noget, som nogen få kiggede på. Han brugte det selv ind i mellem. Det var sjældent til at kigge på noget vedrørende arbejdsmiljø. Det var mere i hans rolle som tillidsmand.

Rulleløfteren har gummihjul. Det er hans opfattelse, at det var kompakte gummihjul. De kørte på betongulv. Der var tørt gulv ved maskine 5. Han kørte ikke ret stærkt. Man kunne køre ligeud og pludselig skred den ud, som om den drejede rundt om sig selv. Det var som om, at det styrende hjul slap. Den lavede nærmest en pirouette. Han tror, at hjulet er under selve klodsen. Trædepladen og de to sorte beskytterhåndtag er som vist på fotoet i ekstraktens side 233. Han tror, at centrifugalkraften kastede ham bagud. Hjulene drejede meget mere end ved fuldt udslag. Der har været en fejl et eller andet sted. Det var alment kendt blandt hans kollegaer, at der var noget galt med den pågældende løfter. Det kan godt være, at han har sagt, at den kørte for hurtigt, og at det er baggrunden for, at den blev neddroglet. Bagefter fandt han ud af, at det kunne være et andet problem. Rulleløfteren kunne køre hurtigere end de andre, men han har ikke sat sig ind i, hvad der er "for hurtigt". Da ulykken skete, fortalte han det til K [REDACTED] og I [REDACTED]. Episoden kan være kommet ind i referatet fra arbejdsmiljøudvalgsmødet fra I [REDACTED], der deltog. Han kunne godt bruge rulleløfteren til transport over længere strækninger på f.eks. 100 meter. Det kunne f.eks. være, hvis han skulle tale med sin direkte chef, I [REDACTED]. De spiste frokost ved maskinen, og der var toilet tæt ved. De havde ikke pauser og spiste i arbejdstiden.

Han er bekendt med, at [REDACTED] udførte service på rulleløfterne. De kom ud på fabrikken. Han tror ikke, han har talt med nogen af

servicefolkene. Han ved ikke, om det var den samme mand, der lavede service. Han synes ikke, de pågældende maskiner var i god stand. De blev brugt meget. Han har ikke set sine kollegaer tale med servicefolkene. Han er ikke bekendt med, hvor serviceeftersynet fandt sted. Der var måske sammenlagt 15-20 trucks og rulleløftere.

P [REDACTED] har forklaret, at han er teknisk direktør for 4 trykkerier under S [REDACTED], hvorunder S [REDACTED] findes. I [REDACTED] i Horsens er der p.t. 208 medarbejdere. Det var nogenlunde det samme på uheldstidspunktet. S [REDACTED] er et trykkeri, og de tilbyder både trykte og digitale løsninger. Som teknisk direktør er han en del af virksomhedens sikkerhedsorganisation. Han mener, han har været formand i mere end 20 år. På [REDACTED] har de to sikkerhedsorganisationer, herunder én vedrørende tryk og rotation, hvor han er formand. Der er endvidere tre repræsentanter for trykkerdelen. Der er møde hvert kvartal med fast dagsorden. Punktet "Nyt fra medarbejderne" foregår på den måde, at medarbejderrepræsentanterne har de punkter med, som de har fået fra deres kollegaer. De søger hurtigst muligt at få problemet løst, og den ansvarliges initialer anføres i parentes. Han synes, de har en yderst velfungerende organisation. Oftest tager de hånd om mindre problemer med det samme. Indførelsen af reglerne om kørende og gående færdsel var en stor sag. Den var foranlediget af, at en medarbejder blev påkørt. Der blev lavet væsentlige foranstaltninger med skiltning bl.a. på gulvet. Sikkerhedsorganisationen og en rådgiver fra Arbejds miljømyndighederne var inddraget.

Den pågældende rulleløfter havde de oprindelig selv købt, men omkring 2010 lavede de en leasingaftale med [REDACTED] der i denne forbindelse købte den pågældende rulleløfter, der herefter indgik i leasingaftalen, der indeholder service og vedligeholdelse. Hvis de kommer til at ødelægge noget, der ligger ud over normal service, skal de selv betale. Ved almindelig service kontakter de [REDACTED]. Nedjustering af hastigheden, som fremgår af fakturaen i ekstraktens side 44, var et specialønske, som de betalte for. [REDACTED] kommer ud til dem og foretager service. De har mere end 40 forskellige kørende materiel af forskellige typer. Servicemanden kommer i en rullende proces, idet forskellige intervaller for service skal overholdes. Servicemanden er der flere gange i løbet af en måned. Det er typisk den samme person, der hedder [REDACTED]. [REDACTED] finder den maskine han skal servicere, og spørger de pågældende medarbejdere, om de kan undvære maskinen. Han vil tro, at medarbejderne fortæller, hvis der er noget specielt med maskinen. Han mener, at C-eftersyn, er det årlige sikkerhedseftersyn. Han har aldrig hørt om et problem med, at rulleløfteren skred ud. Det står heller ingen steder. Han tror, at den pågældende løfter er kommet ind i virksomheden i slutningen af 2008. Han har ikke haft med instruktion i brugen af den at gøre.

Papirrullerne er stablet ovenpå hinanden i 4 felter. Til brug for weekendskift lægger lagerfolkene om fredagen rullerne ned på gulvet. Der er køregange, der er omkring 3 meter brede. Der er rigelig med plads. Papirrullerne vejer

omkring 1 ton. Han kan ikke genkende, at det har været et issue, at den pågældende rulleløfter skred ud. Han har sin daglige gang på fabrikken, herunder også ude ved maskinerne. Ingen af medarbejderne har nogensinde påtalt noget ved løfteren. Medarbejderne har omtalt andre problemer f.eks. med lys, stødabsorberende måtter m.v., som han så har taget sig af. Han kan bekræfte, at der er faste gummihjul på løfteren, og at gulvet er tørt. Han var ikke involveret i anmeldelsen af skaden til Arbejdsskademyndighederne. Han var heller ikke involveret i, at hastigheden på løfteren blev nedjusteret. Han kan forestille sig, at I [REDACTED] var indblandet heri.

Han husker ikke specifikt mødet i arbejdsmiljøudvalget den 2. april 2014. Han kan heller ikke huske, hvem der kom med beskrivelsen af I [REDACTED] uheld. Det var oftest I [REDACTED], som var bedst orienteret. Det kunne også være en medarbejderrepræsentant, f.eks. P [REDACTED], der var orienteret om sagen. Der var ikke på de efterfølgende møder bemærkninger til referatet, der bliver offentlig tilgængeligt på intranettet. Referatet hændes også op på opslagstavle ved medarbejdernes omklædningsrum. Første gang han hørte om, at det skulle være forkert refereret var på det ekstraordinære møde i 2016. Alle kan logge sig på computerne, der står rundt omkring i virksomheden. Der står mange forskellige ting på intranettet, herunder oplysninger om fødselsdage og jubilæer, og man kan vinde ting.

Det er hans opfattelse, at I [REDACTED] var en erfaren medarbejder, der vidste, hvad han havde med at gøre. I [REDACTED] har arbejdet på stort set alle maskiner. Han har også brugt rulleløfteren mange gange. Han har ikke haft noget at udsætte på I [REDACTED]s arbejde.

Der var flere rulleløftere, og det er ikke sikkert, at det var samme mærkat. Han ved ikke, hvor stærkt de andre kunne køre, eller om andre også blev sat ned i hastighed. Han har ikke set fakturaer på andre, og derfor kan han forestille sig, at det kun var den ene. Hvis der var problemer med en rulleløfter, blev der kigget herpå. Han ved ikke, om den pågældende rulleløfter er blevet tjekket udover de regelmæssige tilsyn. Der er 33.000 kvadratmeter fabriksareal. Servicemanden, [REDACTED], går ud i afdelingen og finder den maskine, han skal kontrollere, og så kører han den over i et hjørne, hvor han er tæt på sin firmabil. På den måde kører [REDACTED] også på maskinerne. Han tror ikke, at [REDACTED] kører med papirruller. Han er ikke bekendt med, hvordan [REDACTED] i øvrigt tester maskinerne. Hvis der er defekt i f.eks. hjulene, bliver de skiftet. Han ved ikke, om de betaler særskilt herfor. Han kender ikke tjeklisten for C-service, og han ved derfor ikke konkret, hvad der er omfattet heraf. Den pågældende rulleløfter blev brugt hver dag. Den blev brugt meget. Han ved ikke, om der er skiftet hjul i perioden fra 2013 til 2016. Han ved ikke hvor ofte, der skiftes hjul. Hvis der skulle skiftes hjul, ville [REDACTED] gøre det. Han ved ikke, om der skete anden justering af løfteren end neddrøsling af farten. Han ved ikke af, at løfteren blev tjekket for andre fejl i februar 2014. De lavede den korrigerende handling, da de opfattede det sådan, at man mente, at hastigheden var for høj. Hastighedsnedsættelsen skete kun på den pågældende løfter. Han kan ikke huske, at der har været særlig instruks i

kørsel af den pågældende løfter. Når man skiftede mellem forskellige løftere blev man oplært via sidemandsoplæring.

H [REDACTED] har forklaret, at han fortsat er ansat i [REDACTED] som divisionschef. Før var han produktionschef for rotationstryk. Han har været i samme fabrikslokale som I [REDACTED]. Han deltager i arbejdsmiljøorganisationen, der dengang bestod af fabrikschefen, ham og en række medarbejdere. Der var fast mødeplan med fire møder om året. Der var fast dagsorden. Punktet "Nyt fra medarbejderne" foregår på den måde, at medarbejderrepræsentanter fortæller, hvis der er noget. Det er ting, som de er blevet bedt om at tage med til mødet. Nogen gange var der flere ting end andre gange. Mange problemer løste de med det samme, og så kom det ikke med på mødet.

Forevist foto af rulleløfter i ekstraktens side 232 kan han genkende den. Den står ved deres maskine nummer 5. I 2014 var han i hallen dagligt. Han husker ikke at have modtaget oplysning om, at rulleløfteren skred ud, eller at den drejede uhensigtsmæssigt. Han mener, at folk generelt kom til ham og sagde, hvis der var problemer. De havde en meget kort kommandogang. Man kom med det, hvis der var noget. Han husker ikke, om I [REDACTED] er kommet til ham med forhold. Efter uheldet blev han kontaktet af I [REDACTED]. Han husker ikke hvordan, eller hvad I [REDACTED] sagde.

Han lavede anmeldelsen af arbejdsulykken i samarbejde med I [REDACTED]. Han mener, at han og I [REDACTED] talte om, hvordan ulykken var sket. Han husker ikke, at de talte om baggrunden for, at løfteren var skredet ud. Han husker, at den pågældende rulleløfter, da de fik den, var hurtigere end nogen af de gamle, og at de talte om det. Efter I [REDACTED]'s ulykke fik de den droslet ned i hastighed. Dette var på grund af uheldet. Han husker ikke koblingen mellem anmeldelsen og den efterfølgende neddrogling. Den blev neddroglet på grund af en henvendelse om, at folk syntes, den kørte for stærkt.

På møderne i arbejdsmiljøudvalget tages de uheld op, der har været siden sidste møde. Det er sikkert ham, der har bragt I [REDACTED]'s uheld op på mødet den 2. april 2014. Hvad der er ført til referat er ikke sket efter drøftelse med I [REDACTED]. Det er bare en ordlyd, der er kommet til under mødet. Han ved ikke, hvor han har fået oplyst, at der blev drejet hårdt og med stor hastighed. Han ved ikke, om det er fra I [REDACTED]. Der var ikke indsigelser mod, hvad der stod i referatet. Han husker ikke, hvornår han første gang fik at vide, at der var noget galt med referatet. Han husker det ekstraordinære møde i arbejdsmiljøudvalget den 9. maj 2016, der handlede om, at I [REDACTED] ville have skrevet referatet om, fordi ordlyden ikke var enslydende med skadesanmeldelsen. Han mindes at have set en mail tidligere, hvor I [REDACTED] bad om at få skrevet referatet om. Han husker ikke, hvornår det var.

Så vidt han husker skete uheldet en lørdag, hvor han ikke var på fabrikken. Han har ikke oplevet, at rulleløfteren er skredet ud eller væltet, når den kørte med papirruller. Han har ikke selv kørt med papir. Han mindes heller ikke, at andre har fortalt ham herom. Det er forskelligt, hvor langt, der er fra

maskinen til lageret med papirruller. Den gennemsnitlige afstand er omkring 20 meter. Det er et langt lige stykke og et sving for at komme hen til maskinen. Han ved ikke, om løfterens hjul er af gummi. Gulvet er af beton, og det er tørt. Han er ikke involveret i service af maskinerne, herunder af rulleløfteren. Han ser jævnligt, at manden fra [REDACTED] kommer. Servicemanden har sin ugentlige gang på fabrikken. Han skyder på, at der gennemgås 2-3 maskiner pr. gang. Manden fra [REDACTED] spørger medarbejderen ved maskinen, og han kan tage materiellet ud til service. Han har oplevet, at medarbejderne siger til servicemanden, hvis der er nogen særlige problemer. Han har altid kun set den samme person fra [REDACTED]. Han hedder [REDACTED]. Oftest reparerer han materiellet på stedet. Servicemanden kører med materiellet i forbindelse med, at han kører det hen til et sted, hvor gennemgangen kan ske. Det var hans indtryk, at [REDACTED] havde styr på sit arbejde, og at han vidste, hvordan han skulle betjene rulleløfteren. [REDACTED] havde været i virksomheden i mange år og brugte rulleløfteren mange gange hver dag. Det var ikke en kompliceret opgave. Han har ikke fået reklamationer over rulleløfteren efter uheldet.

Han var på virksomheden i 2009, hvor man indførte regler for gående og kørende færdsel. Det var et længere forløb, hvor en konsulent gennemgik hele virksomheden. Der blev lavet skitser og sat skilte op og malet på gulvene. Der blev lavet en skrivelse til alle medarbejdere, som de skulle læse og kvittere for. Medarbejderne blev således instrueret på papir. Mødereferaterne fra arbejdsmiljøudvalget kom i 2014 på intranettet og blev hængt op på opslagstavlen ved indgangen til trykkernes omklædningsrum. Man kan logge ind på intranettet fra den maskine, hvor man arbejder. Det er hans opfattelse, at medarbejderne loggede sig ind, men måske var det ikke for at læse referaterne. Han husker ikke, at andre medarbejdere har talt med ham om problemer med den pågældende truck. Han deltog som gæst i det ekstraordinære arbejdsmiljøudvalgsmøde den 9. maj 2016. Han formoder, at man lavede ændringen om godkendelse af referat på grund af denne sag. De havde aldrig før haft en sag med indsigelser til et referat. Han husker ikke, hvad [REDACTED] fortalte om årsagen til ulykken.

H [REDACTED] har som vidne forklaret, at han blev ansat hos [REDACTED] i sommeren 1998. Han stoppede i maj 2016. Han var produktionstrykker, og lavede det samme som [REDACTED]. Han har kørt på rulleløfteren, der er vist på foto i ekstraktens side 232, nogen gange. Den hørte til på maskine 5, og der var han et par gange og hjælpe til. Så kørte han på den. Han hørte første gang om [REDACTED]'s ulykke et par dage efter. Han fik at vide, at [REDACTED] var blevet slynget af rulleløfteren. Han hørte ikke noget om hastighed. Rulleløfteren opførte sig mærkeligt. Den kunne "smække" med bagenden. Han kørte ikke så tit på den, men han har oplevet det. Den kunne opføre sig mærkeligt, når man svingede med den. Den var ustabil. Man skulle holde godt fast. Man kunne godt miste balancen, hvis man ikke var forberedt, selv om de sorte sikkerhedshåndtag var på. Han talte også med kollegaer herom. "Det var sådan det var". Den var bare sådan. Han ved ikke om udskridningerne havde noget at gøre med, om man kørte med høj hastighed. Han har bare kørt almindeligt, når den er skredet ud for ham. Han har ikke snakket med

ledelsen om det. Han forstod på sine kollegaer, at det var videregivet. Han fik ingen speciel oplæring i, hvordan man skulle køre den. Det var ledelsen, der bestemte, hvilken maskine, man skulle arbejde ved. Det var nok H [REDACTED]. Typisk ville man gå til H [REDACTED] eller P [REDACTED] med et sådant problem. Man kunne også tage fat i arbejdsmiljørepræsentanterne. Han husker ikke, om han har kørt på rulleløfteren efter ulykken. Han er ikke informeret om, at der er foretaget ændringer på den efter ulykken. Han er bare gået ud fra, at det var blevet lavet. Han brugte intranettet, og han læste også referater fra arbejdsmiljøudvalgsmøder, da han selv tidligere have været sikkerhedsrepræsentant.

Han hjalp til på maskine 5 som ekstra mand. Han var ikke afløser. Han var med på oplæring, da maskinen startede op, og herefter har han været der et par gange. Det kan godt have været i 2008, at de fik maskinen. Han var der i et par uger i starten, og han har måske været der 4-5 gange de sidste par år, han var på [REDACTED]. Han har også brugt rulleløfteren i andre ærinder, f.eks. hvis N [REDACTED] fra maskine 5 var ovre hos ham. Han husker en episode, hvor han skulle hente papir udenfor porten. Her kunne rulleløfteren godt kunne finde på at rykke til siden omkring baghjulet. Så skred den ud, og man kunne skride af, hvis man ikke var heldig at få fodfæste. Det skete i hvert fald, når man drejede. Når man kørte ligeud, kunne man også mærke, at der var noget, der ikke var, som det skulle være. Han ved ikke, om hjulet sad løst. Det var i øvrigt meget nemt at betjene løfteren. Alle vidste, hvordan sådan nogen fungerede. Han har set servicefolk lave service på maskinerne. Han har set den samme servicemand mange gange. Han ved ikke, hvad han hed. Han tog materiellet med hen for at gennemgå det. De lavede service på dem hele tiden. Han har vist snakket med servicemanden en enkelt gang om et problem med et batteri. Han så, at der blev lavet service i portgården.

K [REDACTED] har som vidne forklaret, at han har været ansat hos [REDACTED] i 24 år. Han er fortsat ansat som grafisk trykker. I [REDACTED] er hans gamle kollega. Han kører stadig hver dag på rulleløfteren, der fremgår af foto i ekstraktens side 232. Han har kørt på den, siden de fik den. Han husker ikke, hvornår han hørte om I [REDACTED]'s ulykke. Det var noget med, at rulleløfteren var gledet rundt i et sving, og at I [REDACTED] var faldet af. Han fik ikke at vide, at I [REDACTED] havde kørt stærkt. Han synes ikke, han havde oplevet problemer med trucken, inden I [REDACTED]'s ulykke. Den kunne glide, når man drejede, da gulvet er rimelig glat nogen steder. Det tror han, de alle har oplevet. Det kom an på, hvor stærkt man kørte, og hvor på gulvet man kørte. Det har vel altid noget at sige, hvor stærkt man kører. Han kan ikke sige, om det kunne ske ved normal kørsel med en papirrulle. Han kan ikke sige, hvor mange gange han har oplevet den skride ud, men den kunne skride ud. Han ved ikke, om det var noget, man snakkede om. Han gik ikke videre til ledelsen med det. Han ved ikke, om andre har gjort det. Ved problemer henvendte man sig til nærmeste chef, der på det tidspunkt vist var H [REDACTED]. Man kunne også gå til sikkerhedsrepræsentanterne. Han ville kontakte en af dem, så de kunne tage det med på møde i arbejdsmiljøudvalget. Han ved ikke, om der er foretaget reparationer på rulleløfteren, men han ved, at den kører

langsommere nu. Den er blevet sat ned i fart.

M [REDACTED] har som vidne forklaret, at han startede hos [REDACTED] i efteråret 2011, og at han blev opsagt i efteråret 2015. Han fik oplyst, at I [REDACTED] var væltet med rulleløfteren, og at han var faldet af. Han husker ikke, at der blev talt om hastighed. Han har også kørt på rulleløfteren, der ses på foto i ekstraktens side 232, men det var ikke den, han primært kørte på. Han kørte ikke på den ugentligt, men han har kørt på den en del gange. Han kørte også på den inden den 1. februar 2014. Han har kørt den i stykker på et tidspunkt, idet han kørte det venstre forreste hjul af. Det var slidt ned. Han mener, at dette var inden den 1. februar 2014. Den kørte hurtigere end de andre, så man kunne godt få den til at skride. Det afhang af, hvordan man kørte. Det var som en bil, der kunne skride, når man kørte hurtigt rundt i et sving. Han synes ikke, de talte om, at den kunne skride ud. De talte bare om, at den kunne køre stærkt. Den blev kaldt "den hurtige røde". Han er ikke selv væltet med den. Hvis den var tom, og man kørte hurtigt rundt i et sving, kunne den godt skride ud. Han har ikke oplevet den skride ud, når han kørte med papirruller. Der var en anden truck, hvor der var et irritationsmoment med, at den gik ud. Han bad serviceafdelingen om at få det lavet. Han havde ikke kontakt til [REDACTED]. Han ved ikke, hvem der skiftede hjulet på den røde rulleløfter, da det gik i stykker. Han tør ikke sige, hvornår det var. Han var ikke fast på maskine 5. Han var der kun, når de manglede folk. Han blev sygemeldt den 7. maj 2014 og kom tilbage i efteråret 2015. Herefter var han ikke på maskine 5. Han kan godt have været på maskine 5 fra den 1. februar til maj 2014.

P [REDACTED] har som vidne forklaret, at han har arbejdet hos [REDACTED] siden november 2000. Han er fortsat ansat. Han arbejder som rotationstrykker ligesom I [REDACTED]. Han har været arbejdsmiljørepræsentant i 5-6 år, og er det fortsat. Han har kørt på rulleløfteren på fotoet i ekstraktens side 232. Han har kørt sammen med I [REDACTED] og I [REDACTED], når de var på weekendskift. Der arbejdede de på forskellige maskiner. Det var både før og efter, I [REDACTED] kom til skade. Når man drejede på rulleløfteren, havde den det med at glide, så hjulene ikke stod ordentligt fast. Det kunne variere afhængig af underlaget. Det afhang af, hvor hurtigt man kørte. Hvis man kørte med normal fart kunne den sagtens glide ud. De har talt om det indbyrdes. I [REDACTED] har også gjort ham opmærksom på, at rulleløfteren gled rimelig meget. Han husker ikke, hvornår det var, men det var et stykke tid, inden I [REDACTED] kom galt afsted. Han gik ikke videre med det inden ulykken. Han hørte om I [REDACTED]'s ulykke kort tid efter. Han fik oplyst, at I [REDACTED] var røget af rulleløfteren I [REDACTED] sagde også, at han var røget af den, og at den var gledet. I [REDACTED] talte ikke om hvor hurtigt, han havde kørt. Det kunne sagtens ske, idet den kunne glide, når man drejede med den, og så kunne den pludselig få fat igen, og i denne forbindelse kunne man være tilbøjelig til at falde af. Han husker ikke, at ledelsen hos [REDACTED] på daværende tidspunkt var bekendt med det. Han har kørt på rulleløfteren efter I [REDACTED]'s ulykke. Den blev sat ned i fart. Da han kom på en anden maskine, har han ikke kørt så meget på den efterfølgende. Han husker ikke, om han har oplevet den skride ud, efter I [REDACTED] kom til skade.

Rulleløfteren var meget levende i forhold til de andre trucks. Han har ikke fået speciel instruktion i at køre på den pågældende elløfter.

Han husker ikke, at der på mødet i arbejdsmiljøudvalget den 2. april 2014 blev talt om, at I. kørte med høj hastighed. Han ved ikke, hvorfor det kom til at stå sådan i referatet. Han har heller ikke hørt fra I., at han kom galt afsted specielt på grund af høj hastighed. Det ekstraordinære møde i udvalget den 9. maj 2016 kom op, fordi I. talte med ham og de øvrige medarbejderrepræsentanter om, at det referat, der i sin tid blev godkendt, var forkert. I. refererede til, at det fremgik, at ulykken skyldtes for høj hastighed. Han og tillidsrepræsentanten, C., stemte for, at referatet skulle ændres, da det var det, der skete. Han kan ikke huske, at han studsede over noget i det første referat. Han tænkte ikke så meget over det. De studsede egentlig aldrig over referaterne. Han ved ikke, hvordan det kom ind i referatet, at I. kørte stærkt.

Papirrullerne vejer fra 400 til 12-1500 kg. Han vurderer, at vægten af rullen godt kan have betydning for udskridning. Han husker ikke, om han havde en rulle på rulleløfteren, da han selv oplevede udskridning. Den var mere tilbøjelig til, at skride ud, når der ikke var så meget vægt. De fleste udskridninger med rulleløfteren har stensikkert været uden vægt, og mens man drejede. Afhængig af gulvet behøvede man ikke at dreje ret meget. Ved maskine 5 var gulvet rå beton. Han ved ikke, om gulvet var særlig glat der. Det var nogenlunde det samme som ved de andre maskiner. Han husker ikke, at der var noget særligt ved maskine 5. Den pågældende rulleløfter var altid "lidt på skøjter". Han har ikke prøvet, at den skred ud ved igangsætning. Han har prøvet det, når han kørte med den og drejede, og den så pludselig har fået fat. Han kan ikke huske, om han har oplevet udskridning med vægt på. Han har ikke fået decideret instruktion i, hvordan han skulle håndtere den. Han havde kørt på tilsvarende før. Det er stort set den samme måde, de betjenes på. Den røde var bare nærmere til at skride ud. Han ved ikke, om den kunne køre hurtigere. Selve betjeningen var den samme, som på de andre. Da han begyndte at køre på den, vidste han godt, hvordan den skulle betjenes. Det var bare at trykke på en knap, om man ville køre frem eller tilbage. Hvis truckene gik i stykker, sagde de det til lageret eller til I., og så blev de repareret. Han havde ikke kontakt til I., men han har set dem på fabrikken. Han ved ikke, hvad de lavede. Han har bare set en fyr fra I. komme en gang imellem. Han ved ikke, hvorfor han ikke meldte en fejl ind vedrørende den pågældende rulleløfter. Han fik oplysning om mange ting og skulle overveje, hvad han tog op.

N. har som vidne forklaret, at han har arbejdet hos I. fra juni 2000 til maj 2016. Han er uddannet grafisk trykker og stod ved maskine 5. Han har kørt på rulleløfteren i ekstraktens side 232 mange gange. Det var en del af det daglige arbejde. Den hørte til maskine 5, og de brugte den, når de skulle sætte papir på maskinen. Han hørte om I.'s ulykke kort tid efter. Han var ikke på arbejde, da det skete. Han fik at vide, at I. var faldet af trucken. Trucken kunne skride ud; specielt når man drejede eller lavede en u-

vending. Så blev den ligesom slynget rundt. Han mener ikke, at hastigheden havde betydning. Den gjorde det både med og uden papirrulle. De talte om det. Hans nærmeste leder var H[REDACTED], og han har selv talt med H[REDACTED] om det. Det var inden, I[REDACTED] kom til skade, men han husker ikke præcist hvornår. Den startede med det et stykke tid inden, I[REDACTED] kom til skade. Han ved ikke, om der skete noget, efter han havde talt med H[REDACTED]. Den blev ikke lavet fra dag til dag. Der gik et stykke tid, inden den stoppede med det. Det var, da der havde været en reparatør, efter at I[REDACTED] var kommet til skade. Den blev sat ned i fart, men han tror, at der har været en defekt, der blev udbedret. Normalt var det i første omgang H[REDACTED], de gik til, hvis de var problemer. De kunne også gå til [REDACTED]s faste servicefolk eller til arbejdsmiljørepræsentanten.

Han ved bare, at der var montør på rulleløfteren efter ulykken. Han ved ikke, hvorfor hastigheden blev justeret. Han var ikke inde over, hvad der skulle ske med den. Han har oplevet, at den skred ud i forbindelse med, at han drejede. Det kunne både være med og uden rulle. Den kunne også godt skride ud, hvis man lavede en u-vending. Han har ikke oplevet det ved 3-punkts vending. Han husker ikke, om han overhovedet har lavet en 3-punkts vending på den. Den kan dreje forholdsvist skarpt. Der var et firma udefra, der reparererede rulleløfterne. Han sagde det bare til H[REDACTED], der så sagde det videre. Han har ikke selv snakket med servicefirmaet.

M[REDACTED] har som vidne forklaret, at han arbejdede som grafisk trykker på [REDACTED] fra 2007 til september 2017. Han har kørt på den pågældende rulleløfter hver dag, siden de fik den. Han var ikke på arbejde den dag, I[REDACTED] kom til skade. Han tror, han hørte om ulykken næste dag. Han fik at vide, at I[REDACTED] var faldet og havde slået skulderen. Han fik ikke oplysning om, at I[REDACTED] havde kørt stærkt. Han har oplevet, at rulleløfteren er skredet. Man kunne få et skred i kroppen, hvor man ville blive kastet af, hvis man ikke holdt fast. Den kunne godt være mere ustabil, hvis man havde papirrulle på. Det var nok lidt afhængigt af underlaget. Han ved ikke, hvordan det hang sammen. De talte om det. De kaldte den "den hurtige", da den kørte hurtigere end de andre. Alle trykkerne vidste det. Han tog den ofte, når han skulle over på kontoret. Herudover har han ikke talt med ledelsen om det. Dengang sagde man det til H[REDACTED], hvis der var problemer. De sagde det også til I[REDACTED], der var tillidsrepræsentant, eller til sikkerhedsrepræsentanten. Han fortsatte med at køre på rulleløfteren, efter I[REDACTED] kom til skade. Den blev langsom og kedelig. Den blev droslet ned. Den skred ikke mere i svingene. Det var som om, den fik nye hjul. Servicemanden fra [REDACTED], F[REDACTED], sagde, at han havde fået besked på at drosle den ned.

Med kedelig mener han, at de ikke kunne komme så hurtigt frem. Det var også sjovt at køre på noget, der kørte stærkt. Den kunne snurre rundt i forbindelse med svingning. Den kunne lave en pirouette rundt om sin egen akse. Det kunne den gøre, når man satte i gang, hvis hjulene stod skævt. Hvis man ikke holdt fast, blev man smidt af. Trykkerne på maskine 5 vidste i hvert fald, hvad den kunne. Den var sådan fra starten. Den har ikke været sådan,

efter den blev droslet ned. Før var det som om, at hjulene var hårde og slidte. Efter den er blevet lavet, er den blevet meget mere stabil og rolig. Det kom løbende, at den begyndte at køre sådan. Han er ikke sikker på, at den var sådan fra starten. I en periode forud for, at I kom til skade skred den ud. Han kan ikke forklare nærmere om periodens længde. Underlaget og hastigheden kunne betyde noget. Det var næsten sikkert hver gang i sving og ved maskine 6.

J har som vidne forklaret, at han har arbejdet som trykker på fra 1995 til 2015. Han har kørt på rulleløfteren i ekstraktens side 232 rigtig mange gange. Det var flere gange dagligt. Han har nok hørt om I's ulykke et par dage efter. Han fik oplyst, at I var blevet slynget af. Rulleløfteren havde det med at lave udskridning, når man drejede. Han havde selv prøvet det flere gange. Det gav et ryk, og man nåede lige at hoppe af med ét ben. Det skete tit, når man drejede. Jo mere fart jo værre var det, tænker han. Han mener, at den havde en fejl. Hvis man kørte helt langsomt, gjorde den det ikke. Det var ikke kun, hvis man drejede skarpt. Han husker ikke, om det havde betydning, at der var en papirrulle på. Han husker heller ikke, om han er skredet ud både med og uden rulle. Der var andre, der oplevede problemerne, og de talte om det. Han var nede ved H nogen gange og sige det. Han husker ikke, hvornår det var, men det var før, I kom til skade. Det var stort set fra starten, de kørte med maskinen. Det begyndte i 2012. Han har omtalt det flere gange for H, men det blev ved med at ske. Det var normalt H som daglig leder, de henvendte sig til med sådanne problemer. Han kørte også på trucken efter I's uheld. Han husker ikke, at det er holdt op. Han har kørt på den dagligt, indtil han stoppede. Han har en erindring om, at der blev kigget på den, og at der blev gjort noget ved farten. Der var snak om, at den kørte hurtigere end den måtte. Han synes ikke, det havde nogen betydning.

Han kan huske, at han har nævnt det flere gange overfor H. Der er også flere af de andre, der har kørt på den, som har sagt det. De blev ved med at køre på den, da der ikke var andet at køre på. De lærte den lidt at kende og kørte efter forholdene.

Parternes synspunkter

har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med påstandsdocumentet af 11. december 2017:

"Ansvarsgrundlaget

Det gøres overordnet gældende, at er ansvarlig for skaden den 1. februar 2014 ved ikke at have givet fornøden instruktion, ført et effektivt tilsyn og have tilrettelagt arbejdet sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, hvorfor har tilsidesat Arbejdsmiljølovens § 16, 17, 38 og 45 med tilhørende forskrifter.

Det gøres gældende, at den truck, som D [REDACTED] faldt af, kunne skride ud i sving, så den blev ustabil. Skaden den 1. februar 2014 skete netop ved, at trucken skred ud i et sving, hvorefter D [REDACTED] faldt af den og kom til skade med sin skulder. Det gøres hertil gældende, at flere af D [REDACTED]s kolleger havde oplevet, at trucken skred ud, når de kørte på den, hvilket de rapporterede til produktionschef H [REDACTED]. D [REDACTED] havde nogle måneder forinden ulykken endvidere talt med arbejdsmiljørepræsentant [REDACTED] om problemet med trucken. Det gøres herefter gældende, at [REDACTED] var bekendt med, at trucken kunne skride ud i sving, inden ulykken den 1. februar 2014 indtraf.

Medarbejdernes oplevelser med trucken samt rapporteringen heraf vil blive yderligere uddybet ved vidneforklaringer under hovedforhandlingen.

På trods af medarbejdernes opfordringer foretog S [REDACTED] sig ikke noget for at undersøge eller afhjælpe problemet med trucken, inden ulykken den 1. februar 2014. Den 18. februar 2014, og altså kort efter ulykken, blev trucken tilset af serviceleverandøren [REDACTED], som bl.a. sænkede farten fra 12 km/t til 8 km/t jf. bilag 4, 9 og F. [REDACTED] har ikke oplyst om andre reparationer eller justeringer på trucken ud over hastighedsnedsættelsen, men det er D [REDACTED]s opfattelse, at problemerne med trucken forsvandt efter ulykken. Det bemærkes i den forbindelse, at [REDACTED] ikke har oplyst, om der er i perioden 2013 til 2016 er sket vedligeholdelse og/eller udskiftning af truckens hjul.

Det gøres gældende, at [REDACTED] burde have reageret på medarbejdernes henvendelser vedrørende truckens tendens til at skride ud i sving, og at trucken burde have været taget ud af brug indtil problemet var afhjulpet, idet den var uforsvarlig. Det var således ikke tilstrækkeligt, at [REDACTED] foretog justeringer på trucken efter, at skaden var sket. Hvorvidt problemet med trucken skyldtes en defekt, manglende vedligeholdelse/justering eller var relateret til hastigheden, er i den forbindelse underordnet, idet det afgørende for ansvarsvurderingen er, hvorvidt brugen af trucken medførte en risiko for, at medarbejderne kunne komme til skade, og hvorvidt [REDACTED] som arbejdsgiver burde have reageret på denne risiko. Det gøres i den forbindelse gældende, at [REDACTED] er erstatningsansvarlig for fejl og forsømmelser begået af virksomhedens mellemledere samt øvrige medarbejdere jf. Danske Lov 3-19-2.

Det gøres i tilknytning til ovenstående gældende, at der påhviler [REDACTED] som arbejdsgiver en vidtgående pligt til at sikre sine ansatte mod risici for skader ved arbejdet. Idet [REDACTED] forsømte at reagere på medarbejdernes henvendelser om den uforsvarlige truck, har [REDACTED]

█ ikke efterlevet sin forpligtelse til at sikre sine ansatte mod skader på arbejdet.

Såfremt █ havde reageret på medarbejdernes henvendelser om trucken og sørget for afhjælpning af problemet med, at den kunne skride ud i sving, ville ulykken den 1. februar 2014 være undgået, hvorfor █ har pådraget sig et erstatningsansvar for skaden.

Det bestrides, at D █ har udvist erstatningsretligt relevant egen skyld i forbindelse med skadens indtræden, idet han anvendte trucken på en sædvanlig og forsvarlig måde.

Årsagssammenhæng

Efter modtagelsen af Retslægerådets udtalelse jf. bilag 22 har sagsøgte i sin duplik af 13. juni 2017 meddelt, at sagsøgte ikke bestrider, at der foreligger medicinsk årsagssammenhæng mellem skaden den 2. februar 2014 og sagsøgers skuldergener.

Der er således enighed mellem parterne om, at der er årsagssammenhæng mellem skaden og sagsøgers skuldergener.

OPGØRELSE AF PÅSTANDEN:

For så vidt angår opgørelse af påstanden henvises til bilag 24 med underbilag a-j. Det gøres overordnet gældende, at D █s sygeperioder og indtægtstab alene har årsag i skuldergenerne opstået ved ulykken den 1. februar 2014.

█ er ikke under sagens forberedelse kommet med indsigelser vedrørende den beløbsmæssige opgørelse af erstatningskravet.

Som det fremgår af opgørelsen, er der tale om et foreløbigt opgjort krav vedrørende godtgørelse for svie og smerte og erstatning for tabt arbejdsfortjeneste frem til den 31. oktober 2017.

Der tages forbehold for efter retssagens afslutning at fremsætte yderligere krav vedrørende erstatning for tabt arbejdsfortjeneste samt erstatning for tab af erhvervsevne, når der er truffet endelig afgørelse om erhvervsevnetab i arbejdsskadesagen.

Til støtte for rentepåstanden henvises til erstatningsansvarslovens § 16, hvor det af stk. 1. fremgår, at godtgørelse og erstatning kan kræves betalt 1 måned efter, at skadevolderen har været i stand til at indhente de oplysninger, der er fornødne til bedømmelse af erstatningens størrelse. Efter stk. 2 forrentes beløbet fra det tidspunkt, hvor det kan kræves betalt efter stk. 1, med en årlig rente svarende til renten i henhold til ren-

telovens § 5.

Ved erstatningsopgørelsen fremsendt til retten og sagsøgte den 3. maj 2017 (bilag 23), blev der opgjort et merbeløb på 71.692,37, som efter erstatningsansvarslovens § 16 altså forrentes fra den 3. juni 2017. For så vidt angår den erstatningsopgørelse, som blev fremlagt som bilag 24 ved processkrift af 10. november 2017, forrentes det yderligere erstatningskrav på 242.202, 93 fra den 10. december 2017."

S [redacted] har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med påstandsdokumentet af 30. november 2017:

"Det bestrides, at den hændelse, sagsøger efter det oplyste var udsat for den 1. februar 2014, kan henføres til fejl eller forsømmelser hos sagsøgte eller til nogen for hvem sagsøgte hæfter.

Det fremgår af referat af møde af 2. april 2014 under punkt B (bilag A), at det om hændelsen er oplyst, at sagsøger faldt af en rulleløfter, "da han drejede hårdt med høj hastighed".

Sagsøger har været ansat i virksomheden siden den 5. februar 2001 og havde således på uheldstidspunktet 13 års anciennitet i virksomheden, hvor han har bestridt samme primære jobfunktion i hele ansættelsesperioden, ligesom han har truckcertifikat (bilag 21).

Sagsøger var således på uheldstidspunktet en yderst erfaren truckfører, der havde indgående erfaring med betjening af den pågældende truck/rulleløfter, og henset hertil har der ikke været behov for særlig instruktion eller tilsyn med sagsøger ved løsning af den for ham helt ukomplicerede opgave på uheldstidspunktet.

Hertil kommer, at sagsøger og de øvrige ansatte har modtaget generel instruktion om færdsel for kørende og gående personel, jf. vedhæftede instruktion, der fremlægges som **bilag K**. Endvidere fremlægges som **bilag L** oversigt, der viser, at instruktionen er givet til stort set alle ansatte, herunder sagsøger, ligesom det af mødereferat fra marts 2010, der fremlægges som **bilag M**, fremgår at "hele konceptet omkring adskillelse af kørende/gående færdsel er fuld implementeret".

Samtlige sagsøgte rulleløftere og trucks undergår et løbende serviceeftersyn af en professionel serviceleverandør (S [redacted]). For så vidt angår den i nærværende sag omhandlede rulleløfter henvises til hhv. bilag J.a-J.d og bilag F vedrørende serviceeftersyn i perioden umiddelbart før og efter hændelsen den 2. april 2014. Det fremgår heraf, at der intet har været at udsætte på den pågældende rulleløfter, ligesom det fremgår, at hastighed er nedsat fra de almindelige 12 km/t til 8 km/t.

Som bilag C er fremlagt e-mail af 30. november 2015 fra [REDACTED], hvorefter det fremgår, at den pågældende rulleløfter normalt kører med en fart af 12 km/t, der således efterfølgende blev reduceret til 8 km/t, hvilket også skete med de øvrige rulleløftere hos sagsøgte.

Det gøres således gældende, at den pågældende rulleløfter på uheldstidspunktet var i fuld forsvarlig stand og indrettet i overensstemmelse med producentens anvisninger m.v.

Det forhold, at sagsøgte som følge af hændelsen har valgt at reducere hastigheden fra de sædvanlige 12 km/t til 8 km/t er uden betydning for ansvarsvurderingen og alene udtryk for, at sagsøgte som led i sin sædvanlige sikkerhedsprocedurer løbende søger at tilpasse arbejdsprocesserne for at reducere risici på sædvanlig vis.

Det gøres på denne baggrund gældende, at ulykken således ikke kan henføres til mangelfuld instruktion eller tilsyn med sagsøger, eller til at trucken var i uforsvarlig stand, men alene til det forhold, at sagsøger foretager et hårdt retningsskifte med trucken i for høj hastighed, jf. bilag A, som sagsøger med sin betydelige erfaring enten vidste eller burde vide væsentligt forøgede risikoen for uheld. Der foreligger således en betydelig grad af egen skyld, der indebærer at et evt. ansvar for sagsøgte bør falde bort, idet sagsøger har forsømt at køre og betjene rulleløfteren efter forholdene.

Det er i den forbindelse ligeledes bemærkelsesværdigt, at sagsøger i foråret 2016 – mens nærværende sag verserer - angiveligt har anmodet en række medarbejderrepræsentanter i arbejdsmiljøudvalget om at få ændret ordlyden i det godkendte referatet fra 2. april 2014 (bilag A). Der henvises til referat af arbejdsmiljøudvalgets ekstraordinære møde den 9. maj 2016, der fremlægges som bilag G.

Sagsøgers synspunkt om, at det var almindeligt kendt, at den truck, som sagsøger væltede på, var defekt, bestrides i sin helhed. Der henvises bl.a. til de fremlagte bilag H (APV) og I (mødereferater), der alle er uden angivelser af kritisable forhold vedrørende de pågældende trucks.

Sagsøgte bestrider ikke, at der foreligger medicinsk årsagssammenhæng mellem sagsøgers skuldergener og hændelsen og det opgjorte krav, jf. den foreliggende udtalelse fra Retslægerådet, og sagsøgte har ikke beregningsmæssige indsigelser mod opgørelsen af erstatningskravet (bilag 24), dog bestrides det, at sagsøger har løftet sin bevisbyrde for, at den meget begrænsede lønnedgang i 2014 kan henføres til uheldet."

Rettens begrundelse og afgørelse

Rulleløfteren, som D [REDACTED] kom til skade ved, har gennemgået lovpligtige eftersyn og vedligeholdelsesservice ved [REDACTED] den 21. august 2013 og den 13. august 2014, og [REDACTED] har oplyst, at der ved eftersynene ikke er konstateret fejl og mangler ved rulleløfteren. Der er endvidere ikke omtalt problemer ved rulleløftere i referaterne fra møderne i arbejdsmiljøudvalget i perioden fra december 2012 til november 2013 eller i arbejdspladsvurderingerne for perioden 2004-2016.

Efter vidnernes forklaringer lægger retten til grund, at den pågældende elektriske rulleløfter var hurtigere end de andre rulleløftere, og at flere trykkere havde oplevet, at den kunne skride ud navnlig ved sving ved høj hastighed. Efter D [REDACTED] kom til skade, er rulleløfteren ubestridt droslet ned i hastighed, og ingen af vidnerne har forklaret om konkrete episoder, hvor den er skredet ud efter dette tidspunkt. Når dette sammenholdes med sagens øvrige oplysninger finder retten det ikke bevist, at rulleløfteren på skadestidspunktet var behæftet med fejl og mangler udover, at den kunne køre hurtigere end de andre.

Det må efter bevisførelsen lægges til grund, at anvendelse af elektrisk rulleløfter til afhentning af papirruller var en ukompliceret arbejdsproces, der blev udført flere gange dagligt, og at D [REDACTED] var en erfaren medarbejder med truckcertifikat, der havde stor rutine i at køre med rulleløfter. Selvom det efter vidnernes forklaringer ikke kan afvises, at den daværende produktionschef, H [REDACTED], var bekendt med, at den pågældende rulleløfter kunne køre hurtigere end de andre, finder retten det med henvisning til de netop anførte forhold ikke godtgjort, at [REDACTED] har handlet ansvarspådragende ved ikke at reagere herpå, idet [REDACTED] har været berettiget til at gå ud fra, at D [REDACTED] som en erfaren medarbejder ville afpasse rulleløfterens hastighed efter forholdene. Da der heller ikke i øvrigt foreligger forhold, som [REDACTED] kan gøres ansvarlig for, tages påstanden om frifindelse til følge.

Der er ved afgørelsen om sagsomkostninger taget hensyn til sagens værdi, forløb og resultat, herunder at sagen har været hovedforhandlet over 1½ retsdag. Beløbet vedrører udgift til advokat.

Thi kendes for ret:

Sagsøgte, [REDACTED], frifindes.

Sagsøgeren, [REDACTED] som mandatar for D [REDACTED], skal inden 14 dage betale sagsomkostninger med 50.000 kr. til [REDACTED]. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8a.

Henriette Holst
dommer

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Horsens, den 12. januar 2018.

Ditte Nørgaard, Retsassistent

